

Vágva vagy cenzúrázva

Eörsi István „Megcenzúráztak!” című július 8-i cikkének érdemi részéhez csak annyi megjegyzésem van, hogy a cenzúra mindig ostoba és felháborító, de nem tévesztendő össze a szerkesztői munkával, a „vágással”. Ha nem beszélte meg a szerkesztő az interjúalánnyal, akkor hibázott.

Eörsi tájékoztat cikkében arról, mit mondott „Wojtyla úrral” kapcsolatban. Természetesen **Eörsinek** és mindenkinek joga, hogy ne szeresse a római pápát, bírálhassa is. De a bírálóknak is „európainak” illik lennie. Ha valaki nem szereti, akkor is 1978 óta ez az „egykori Wojtyla úr” római pápa. Az a neve, hogy II. János Pál pápa. Lehet „Wojtyla pápának” is nevezni, de a „Wojtyla úr” éppoly sértő, mintha valaki „Göncz úrnak” titulálná a köztársasági elnököt. Alapvető tiszteletet megadni a katolikus világegyház fejének és általában minden esetleges vitapartnernek is, sosem jelenti, hogy az illető „Szent Tehén”.

A pápa júniusban szülőházában — és másutt is mindig — világos szavakkal bírálta és bírálja a „fogyasztói mentalitást”. Erről pedig **Eörsi Istvánnak** is tudnia kellene,

hogy ott is terjed, ahol „nincs mit fogyasztani”. Lengyelországban is. Mert ez olyan beállítottságot jelent, amely abban látja az ember boldogulását, amit meg tud szerezni magának, és nem abban, hogy mivé válik a személyisége, milyen emberi értékeket fejleszt magában. Nem a „haben”, hanem a „sein” minősíti az embert — hirdeti a pápa. Tudjuk, Lengyelországban alig van a diktatúrák után zsidóság, mégis van antiszemitizmus, ami ellen szintén szót emelt a pápa most is. Ugyanígy alig van mit fogyasztani, mégis terjed a „fogyasztói gondolkodásmód”.

Eörsi István mentségére szolgál, hogy — mint írja — „a beszélgetés hevében” mondta, amit mondott, és ahogy mondta. Éppen ezért talán nem is lett volna olyan baj, ha nem kerül nyilvánosságra, éppen a nyilatkozó érdekében. A pápa megfontoltan beszél, jól ismeri szülőházája helyzetét. Intelligens ember. Aki bírálja, jobb, ha megfontoltan, elemzően teszi, és nem „a beszélgetés hevében” odavetett zsurnalisztikus megjegyzésekkel a nyilvánosság előtt.

Rosdy Pál

a Magyar Kurír főszerkesztője

Válasz Rosdy Pálnak

Ha egy műsor felvétele után az illetékeseknek bejelentem, hogy ragaszkodom bizonyos — általam pontosan megjelölt — mondatokhoz, és ezek nélkül nem járulok hozzá a szerepeltetésemhez, és a műsor több mint egy hét múlva mégis e mondatok nélkül hangzik el, akkor nem technikai vágással, hanem cenzúrával van dolgunk. Ennyit erről.

Ami a néven nevezést illeti: a pápa Lengyelországba látogatott, de ott nem II. János Pálként, a vatikáni állam fejeként, hanem Wojtyla úrként szerepelt. Egy idegen állam fejének ugyanis nincs joga nyomást gyakorolni a vendéglátó állam törvényhozására és politikai közhangulatára. Wojtyla úr persze megteheti ezt. Például: a pápa megtilthatja a vallásukat gyakorló katolikusoknak a művi vetélést, de ilyen jellegű törvényt külföldön csak Wojtyla úrként szorgalmazhat, mert ha II. János Pálként tenné, akkor pocsék bizonyítványt állítana ki ma-

gáról, olyan államfőnek mutatná magát, aki nem tiszteli a nemzetközi jogot, és nincs tisztában a vendégekre kötelező magatartás normáival.

Így hát a „Wojtyla úr” elnevezéssel — melyben semmi sértőt nem látok, hiszen ez a szóban forgó személy neve — nem sárba rántani, hanem menteni próbálok a pápát.

Viszont őszintén megvallom, hogy amikor a lengyel államfő térden állva, hunyt szemmel kezet csókolt a vendégének, magam sem tudtam eldönteni, hogy Walesa úr csokol-e II. János Pálnak kezet, vagy a lengyel elnök Wojtyla úrnak. Mert azt még elképzelni sem merem, hogy a lengyel állam feje — nem az áhitat csendjében, hanem odarendelt fényképezés előtt — kezet csokoljon a katolikus egyház fejének. Kézcsókra — legalábbis Lengyelországtól nyugatra — még a középkorban sem lettek volna hajlandóak az igényesebb uralkodók.

Eörsi István